

SPOLEK PROKOP PŘÍBRAM A AREÁL DOLU MARIE

Důl Marie v Příbrami na Březových Horách prošel za 188 let své existence obdobími rozmachu, oslav prvenství, nezměrné tragedie, úpadku, téměř likvidace a od roku 1993, kdy se stal sídlem Spolku Prokop období opětného vzkříšení a postupné revitalizace. Přednáška shrnuje historii Dolu Marie a seznamuje posluchače s úsilím členů Spolku o vybudování důstojného zázemí pro činnost nejen hornických spolků v Příbrami, ale i pro širokou veřejnost, o probuzení „génia loci“ tohoto památného místa spjatého s dějinami hornictví v českých zemích.

Důl Marie na Březových Horách (čtvrtá nejhlubší jáma v březohorském revíru) se nachází cca 500 m jižně od jámy Vojtěch.

Po celé devatenácté století nejproduktivnější důl počtem tun vytěžených rudnin, důl spjatý s mnoha prvenstvími, bohužel i s největší důlní katastrofou v dějinách českých zemí

Parametry jámy Marie.

- nadmořská výška ohlubeně: 545,4 m n.m.
- těžní věž dřevěná (do požáru r. 1892) později železná konstrukce.
- šachetní budova obdélníkového půdorysu o ploše 108 m²
- profil jámy obdélníkový 2,5 x 7,0 m = 17,5 m²
s dvěma těžními a jedním lezným oddělením
výztuž většinou dřevěná
- hloubka jámy 1165 m
nejhlubší 33. patro v hloubce 1159,25 m.
- kubatura jámy 16890 m³

Významná historická data:

- 1822 zahloubena nová hlavní šachta Marie, která měla podporovat v těžení Vojtěšský důl.
- 1837 z nařízení dvorní komory, zde bylo prvně zkoušeno drátěné těžní lano – místo konopného
- 1840 nařídila táž dvorní rada, aby pro vyvážení byl na šachtě Marie instalován první parní stroj
- 1846 nahrazeno vodní kolo parním těžním strojem, prvním v březohorském revíru

- 1849 uveden do provozu stoupací stroj (Fahrkunst). Byl prvním v bývalém c.k. Rakousko-Uhersku, v provozu byl do roku 1916
- 1853 zavedeny klece, první v revíru
- 1867 byl stoupací stroj přestavěn a obnoven
- 1868-1869 prodlouženo tahadlové soutyčí stoupacího stroje ze 17. na 24. patro to je do hloubky 707 m.
- 1869-1870 ražena 532 m dlouhá těžební Mariánská štola spojující Důl Marie s vojtěšským prádlem, do provozu uvedena v roce 1871
- 1875 dosažena hloubka jámy 921,4 m
- 1881 důl prohlouben do hloubky 1031 m a prodloužen i stoupací stroj na hloubku 1000 m. Denně dopravoval až 1500 horníků
- 1883 byl na dole zabudován první ventilátor v revíru.
- 31.5.1892 v úterý vypukl na 29.p. zhoubný požár, při němž zahynulo v celém revíru 319 horníků. Zůstalo po nich 285 vdov a 960 sirotků.
- 1894-1896 zavedeny dvouetážové klece
- 1896 byl znovu uveden do provozu stoupací stroj zničený při požáru v r. 1892.
- 1910 důl vybaven důlními telefony
- 1912 provoz na dole se začal omezovat
- 1915-16 byl rozebrán těžní stroj, těžba na dole byla ukončena
- 1917 celkové ukončení provozu
- 1927 důl Marie opuštěn – dotěžení zásob v dolovém poli
- 1951 důl se opět začal zpřístupňovat
Generální oprava výdřevy jámového stvolu. I když byl pro tento důl zajištěn těžní stroj k těžní věži k instalaci těchto zařízení nedošlo z důvodů limitních nákladů na těžnou rudninu.
Jáma tím pádem nemohla být udržována a v roce 1970 se výdřeva jámy zřítila.
- 1975 Do února tohoto roku, byla tato jáma výdušná, ale ještě téhož měsíce v důsledku náhlých teplotních změn a průnikem vody do jámy došlo k obrácení větrů a stala se jámou vtažnou, zpětná reverzace se nepodařila a proto byla tato jáma vyřazena z větrného systému.
V rámci likvidačních prací, byl jámový stvol uzavřen betonovými uzávěry (spodní v hloubce 35 m. pod povrchem a horní na úrovni ohlubně). Prostor mezi nimi byl zaplněn hutněným materiálem z odvalu.

Likvidační zpráva Ing. Urbance přibližné datum zásypu neuvádí (asi r. 1987-1988).

Počítalo se i s demolicí šachetní budovy, některých povrchových zařízení a s asanací k rekultivaci ploch.

Novodobá historie budovy šachty Marie nastává v r. 1992, kdy byla před 100. výročím důlní katastrofy opravena.

- 20.9.1993 převzal spolek Prokop (založen a registrován MV ČSSR 29.3.1992) šachetní budovu s přilehlým dvoupodlažním objektem od města Příbram.
- 22.11.1993 převzal spolek Prokop od Rudných dolů s.p. Mariánskou štolu.
- 14.5.1994 byla tato štola na dobu 14 dnů zkušebně otevřena a při příležitosti 102. výročí důlní katastrofy byla v neděli 29.5.1994 zpřístupněna pro veřejnost.

Spolek Prokop Příbram byl založen v roce 1992, navazuje na tradici dřívějšího spolku Prokop, který vznikl ve štýrském Leobenu v roce 1887 a od roku 1898 působil při Báňské akademii v Příbrami. Spolek původně sdružoval slovanské studenty Vysoké školy báňské a měl ve svých řadách mnoho významných montanistů i osobností kulturního života.

Dnešní spolek je občanským sdružením, které si klade za cíl zachovávat hornické tradice v příbramském regionu, obnovovat a starat se o památky spojené s hornictvím. Společně s Cechem příbramských horníků a hutníků je významným aktérem při pořádání kulturních akcí ve městě Příbrami. Je členem sdružení hornických a hutnických spolků ČR. Podílí se na organizaci velkých hornických slavností jako je Setkání hornických měst a největší hornické slavnosti v České republice – Prokopské pouti v Příbrami, konané začátkem července při příležitosti svátku sv. Prokopa, patrona horníků. Poutí má bohatý doprovodný program, čepobití, výstavy, průvod krojovaných horníků a ve spolupráci s Hornickým muzeem v Příbrami, největším v Čechách, tradiční otevírání nových expozic věnovaných hornictví.

Po uzavření nájemní smlouvy s Městem Příbram v roce 1993 Spolek započal s prováděním úprav budov a areálu s cílem vybudovat důstojné zázemí pro svou činnost v oblasti montánní a kulturní.

Postupně byly v letech 1993 – 2010 provedeny následující práce:

Mariánská štola – vybudování nového vstupu do štoly s portálem, expozic trhací práce, vrtací techniky, důlních telefonů, důlní výztuže, úpravy pro provádění kulturních akcí (Hornický Mikuláš, Vánoční pochod rodičů s dětmi, divadelní představení, koncerty, výstavy), obnova sýpů FOTO (18 – 32H)

Šachetní budova – vybudování mezipatra, sociálního zázemí, kanceláře, plynového vytápění, omítek, podlah, miniexpozic – trhací práce, minerálů, měřictví, záchranářství, historických erbů posluchačů báňské akademie c. k. mocnářství, vybudování turistické ubytovny v přilehlé dvoupodlažní budově, obnovu přístupu ke stoupacímu stroji, (FOTO 33 – 52)

Expozice důlní katastrofy v budově „konírny“ – celková rekonstrukce objektu, střechy, hrázděného zdiva, podlah, podhledů, vybudování předzahrádky, instalace a doplnění zapůjčené expozice z Hornického muzea, (FOTO 55 – 61)

Areál Dolu Marie - vybudování pietního místa – „Památníku vdov a sirotků po obětech březohorské důlní katastrofy“, vybudování „Expozice Jiřího Macha“ - venkovní expozice důlní techniky a zařízení v proluce, (FOTO 63-83)

Hornická hospůdka „Na Marii“ – přestavba garáže na spolkovou místnost včetně sociálního zázemí s kuchyní, novou kanalizací, přístavbou skladu, salonkem, podlahy, podhledy, výzdoba s hornickou tematikou, přednáškové centrum, výstavy, vybudování letní předzahrádky, (FOTO 85 – 96)

Zahrada – vybudování posezení s ohništěm, grilem a udírnou, opravou oplocení - místo pro pořádání dětských dnů, čarodějnic, posezení u ohně, (FOTO 97 – 106)

PEKLŮ TA

20 20
10 10
0 0
-10 -10

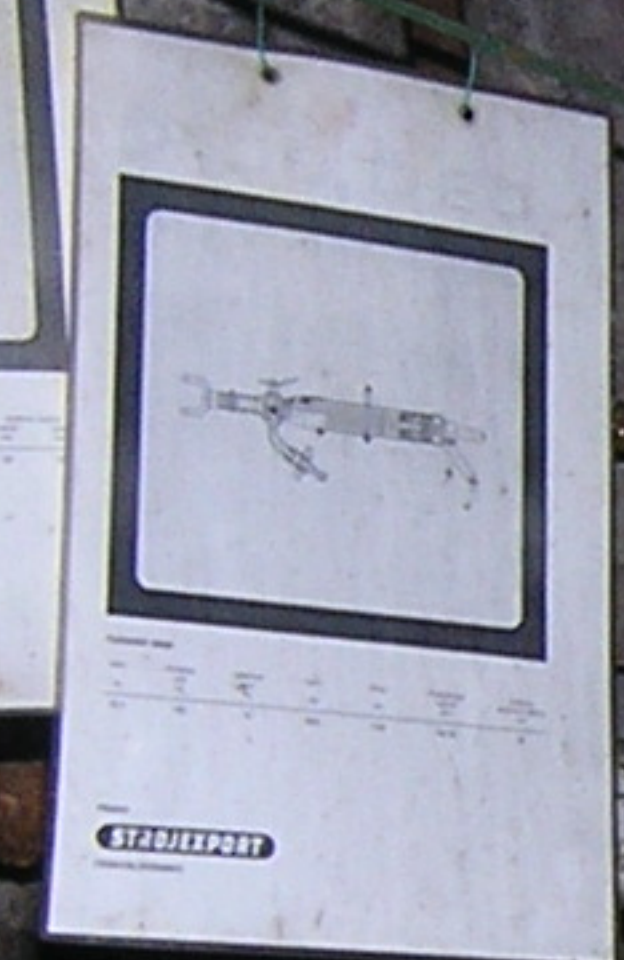
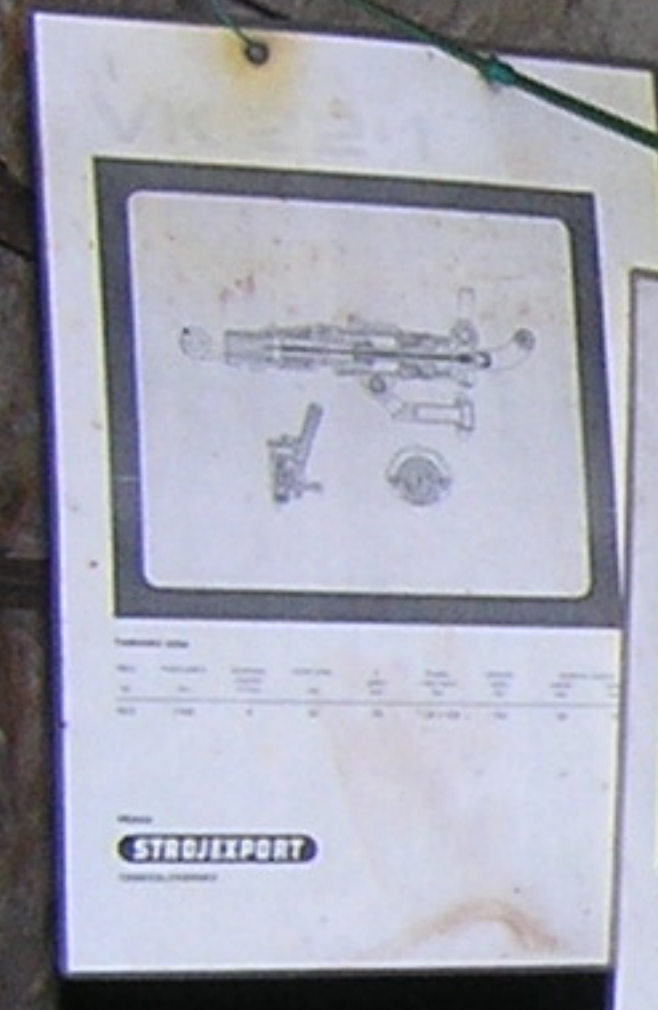
S BARNABÁŠE

Technical specifications or data sheet, possibly a table of dimensions or performance metrics.

NEPARKOVAT
VÝJEZD ?

Na Marii

11
Zakopane
"NA MARIU"

ZACHODNÁ
CESTA
← 11A

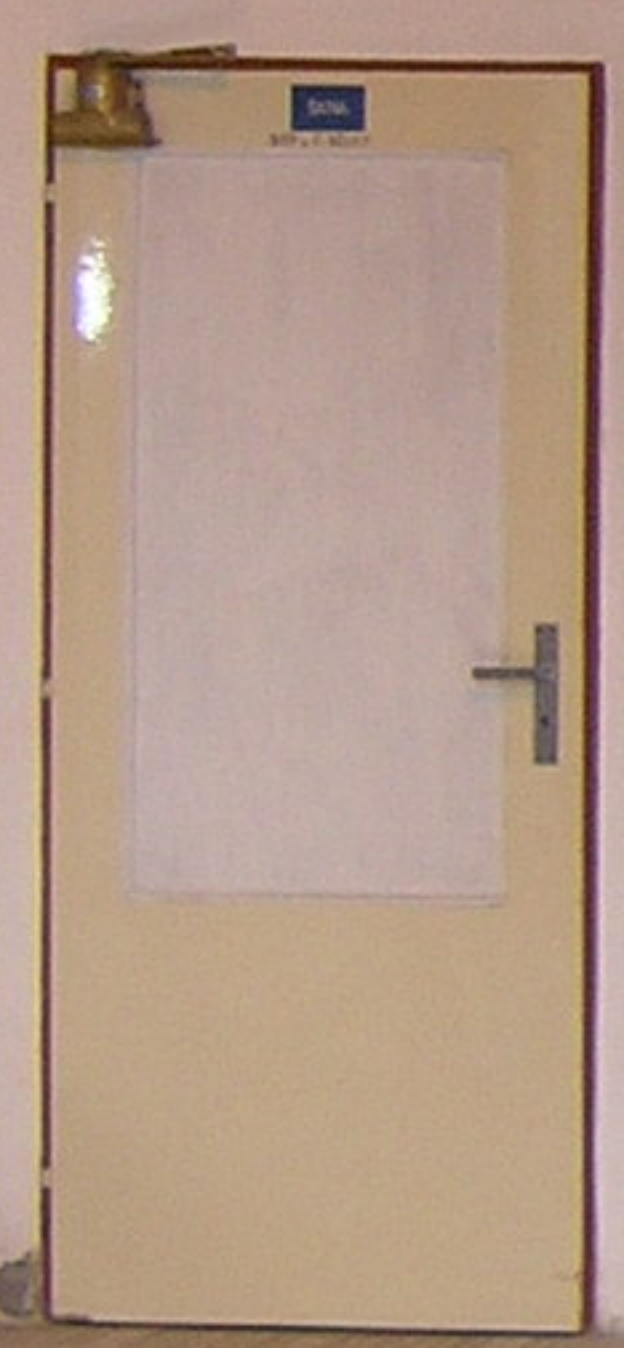

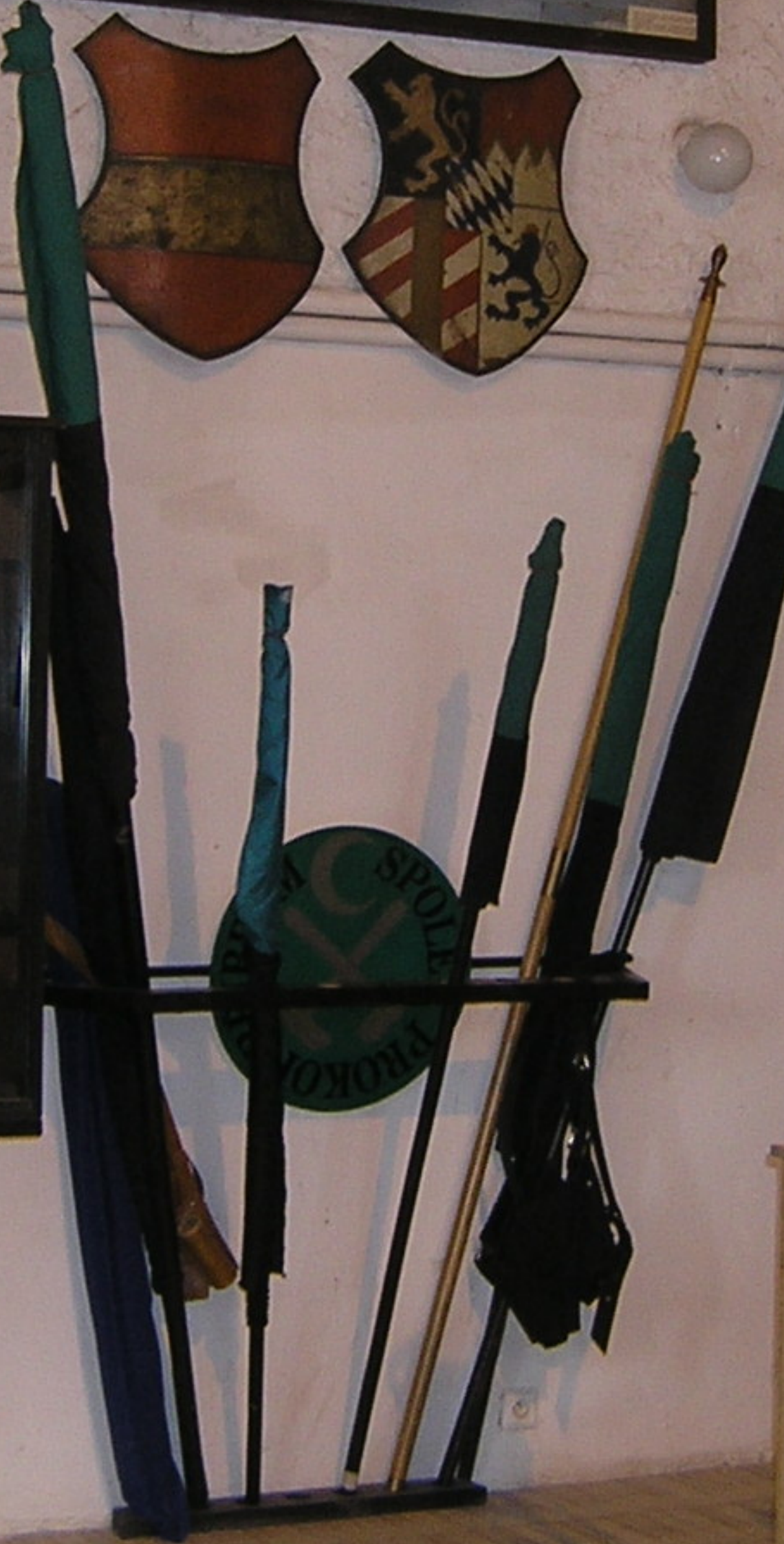
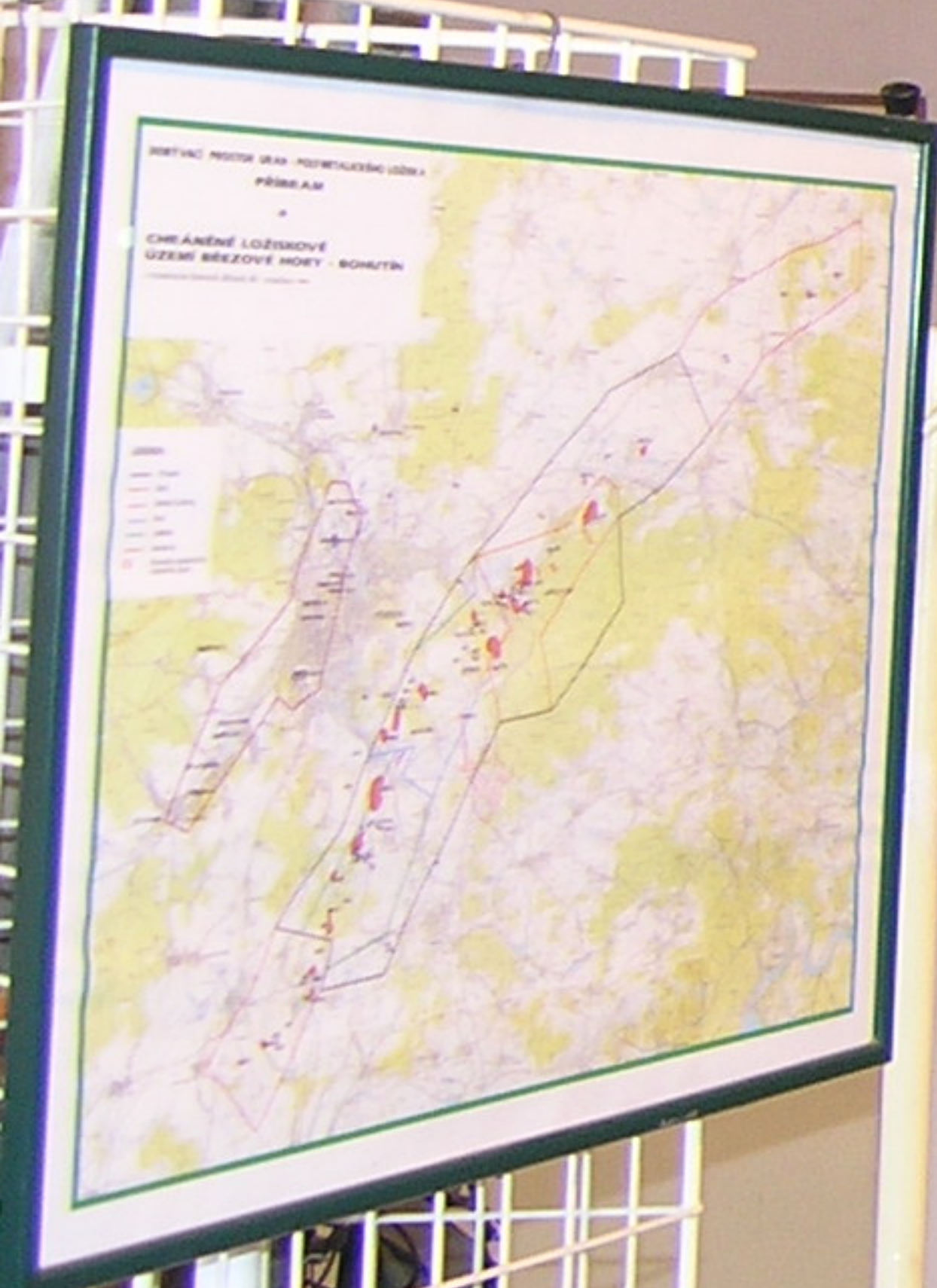
Fóraci známku zavěš na stojan ve lampy.

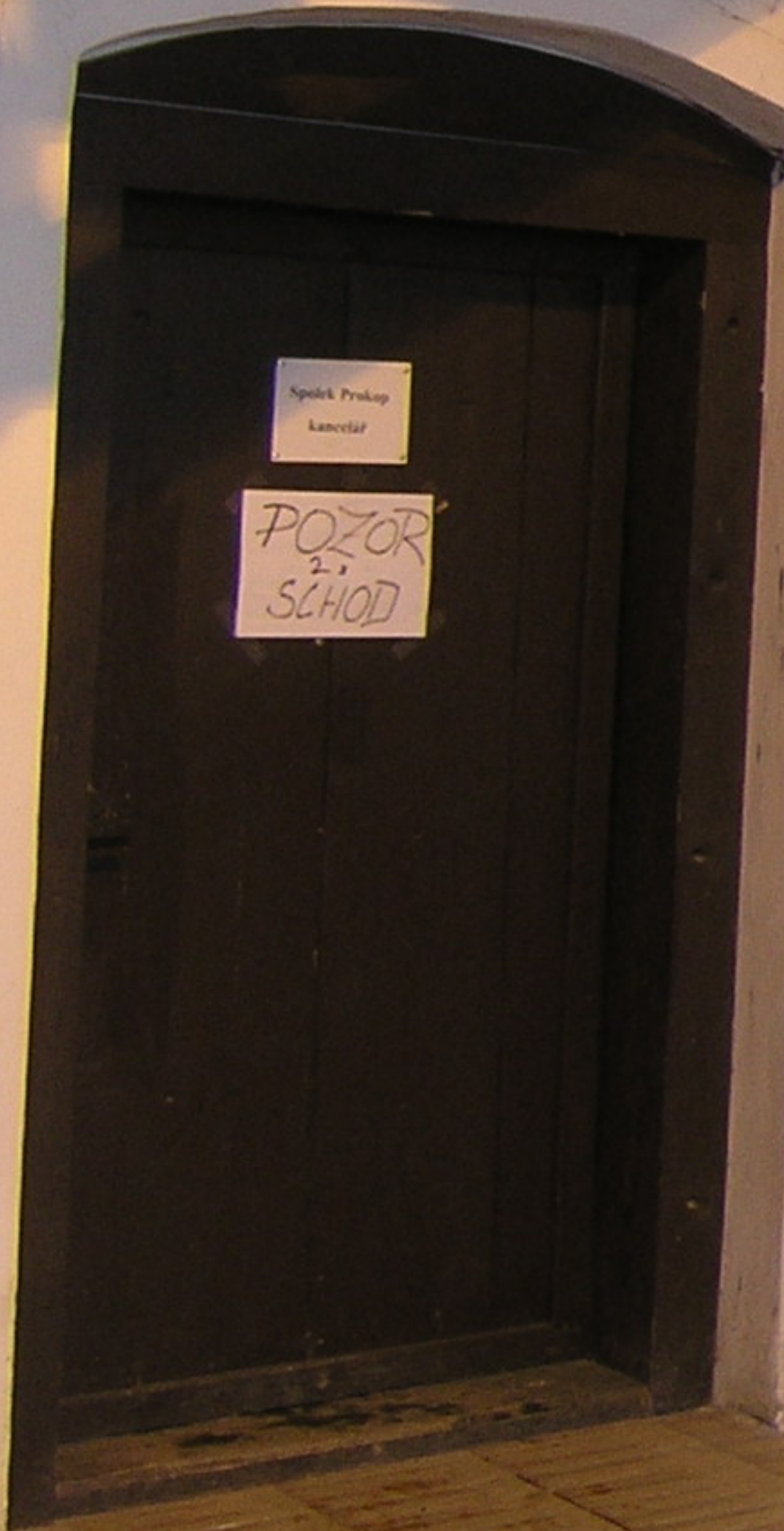

• PETVÍK Petr 17.7.1848 • PÍZAR František 24.11.1847 • KUCLEP
Václav 22.1.1848 • ŠROTEK Petr 23.2.1848 • ŠRCH Josef 12.9.1838
844
• VOZNY Josef 18.4.1841 • TISAŘEK Jan 7.6.1841
• KUP František 16.10.1836
• PÍZNY Josef 24.10.1850
• PINKAVÁČEK 24.9.1836
• KOTKA Josef 3.12.1838 • MARŠEK Josef 30.11.1834
1.9.1862
• KARAS František 4.4.1862 • KOTTNER Josef 30.2.1849 • VOŠNÝ
• STRAČANEK Antonín 17.3.1839 • STRAČANEK Emanuel 29.12.1812
• STRAČANEK Ferdinand 18.1.1831
• TIL Josef 22.12.1845 • PLYŠEK Josef 3.1.1851 • JIROCH Václav 2.1.1848
• TAVELKA František 2.11.1840 • KVĚTINA Eduard 3.3.1867
• ŠTOČEK František 4.10.1849 • ŠKOLA Josef 1.1.1861
1.1861
• BERAN František 26.12.1840 • BLAHA Josef 11.3.1836
• HALA František 26.3.1852 • PRONK Josef 22.1.1848
• HUML Josef 30.1.1853 • KALÍŠ Josef 30.6.1851 • KOTÝ
• KUBA Josef 21.1.1841 • KUBA Josef 25.8.1850 • KUCHAR
• PACHOLIK Josef 26.11.1849 • PACHOLIK
• SCHWETLIK Adolf 8.11.1836 • MLENAR
• ŠERER Josef 12.2.1852 • ŠERER Josef 12.7.1839 • ŠKOLAR
• VLAHA Josef 1.3.1846 • VLAHA Josef 17.6.1841 • VRAHA

31 3'98

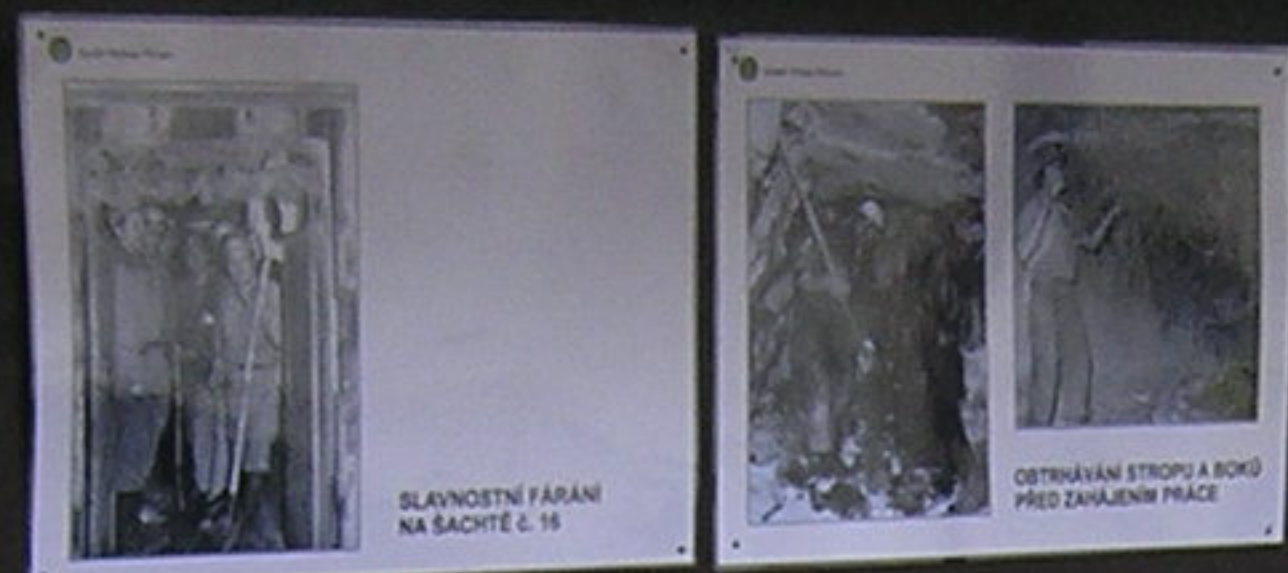

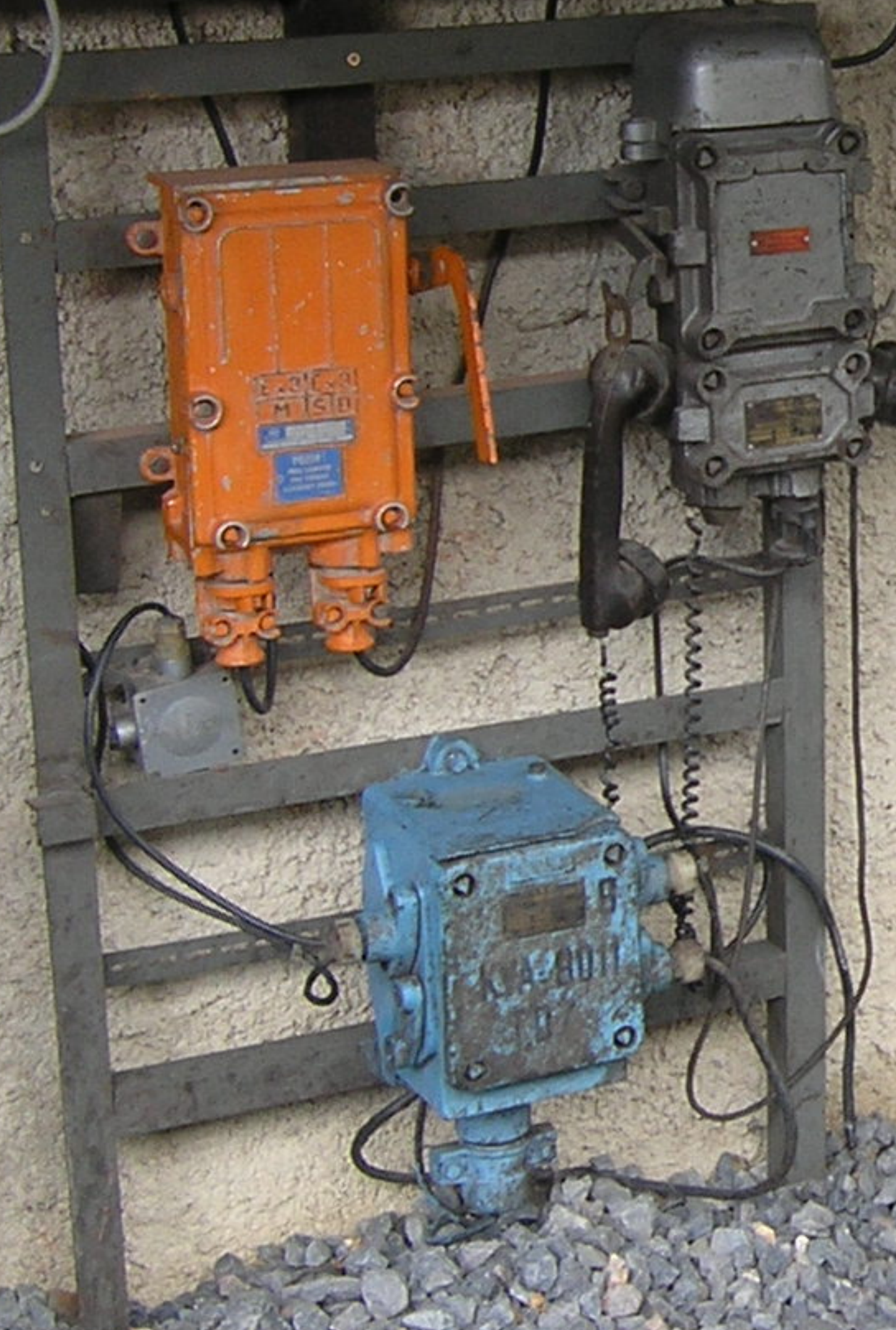
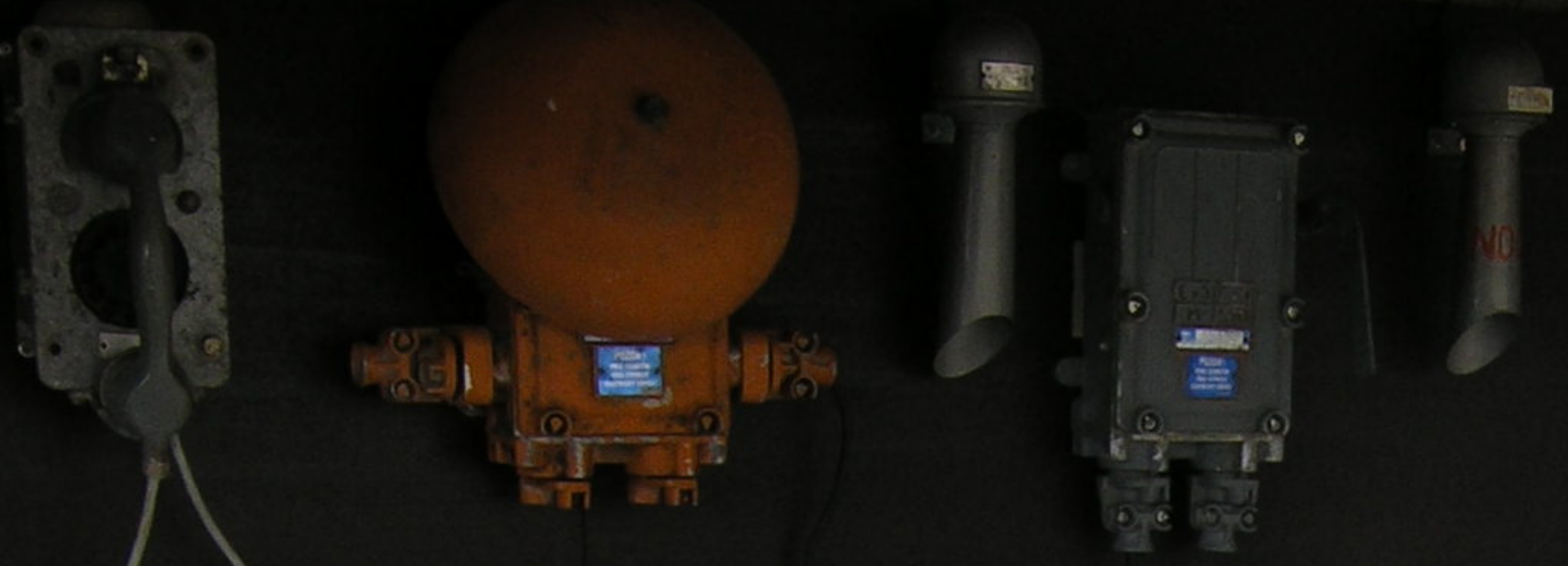

VÝZNAM MÁVĚTÍ
 1. ŠTŮP
 2. TOMALU TOU
 3. TĚŽKA
 4. TOMALU
 MAJČTU
 5. UKRKA
 6. TL. MATERIÁL
 7. PROHLÍPKY
 PŘEKLÁČNÍ

AM NAVEŤI
TOT
OMALU TOLU
EZTA
OMALU
MAIOTU
IRDA
TL. MATERIÁL
PROHLÍDKY,
PREKLADANI

Technical diagrams and photographs mounted on the wall, including a schematic diagram and several black and white photographs of workers in a tunnel environment.

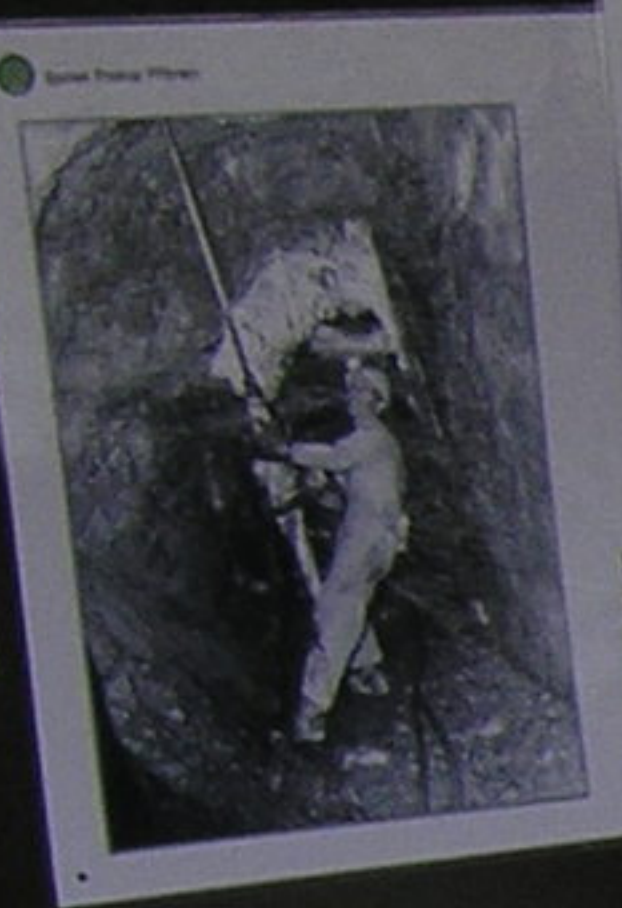
DIOHNE PNEUMATICKÉ NÁRADÍ
(HŮZBŘESKA VŘEČKA)

Technical specifications or identification label for the pneumatic tool on the wooden block.

Technical specifications or identification label for the pneumatic tool on the wooden block.

Technical specifications or identification label for the pneumatic tool on the wooden block.

RUČNÍ ODKLIZ RUBANINY
POMOCÍ KRACE A TROKŮ
(UŠATÁ LOPATA)

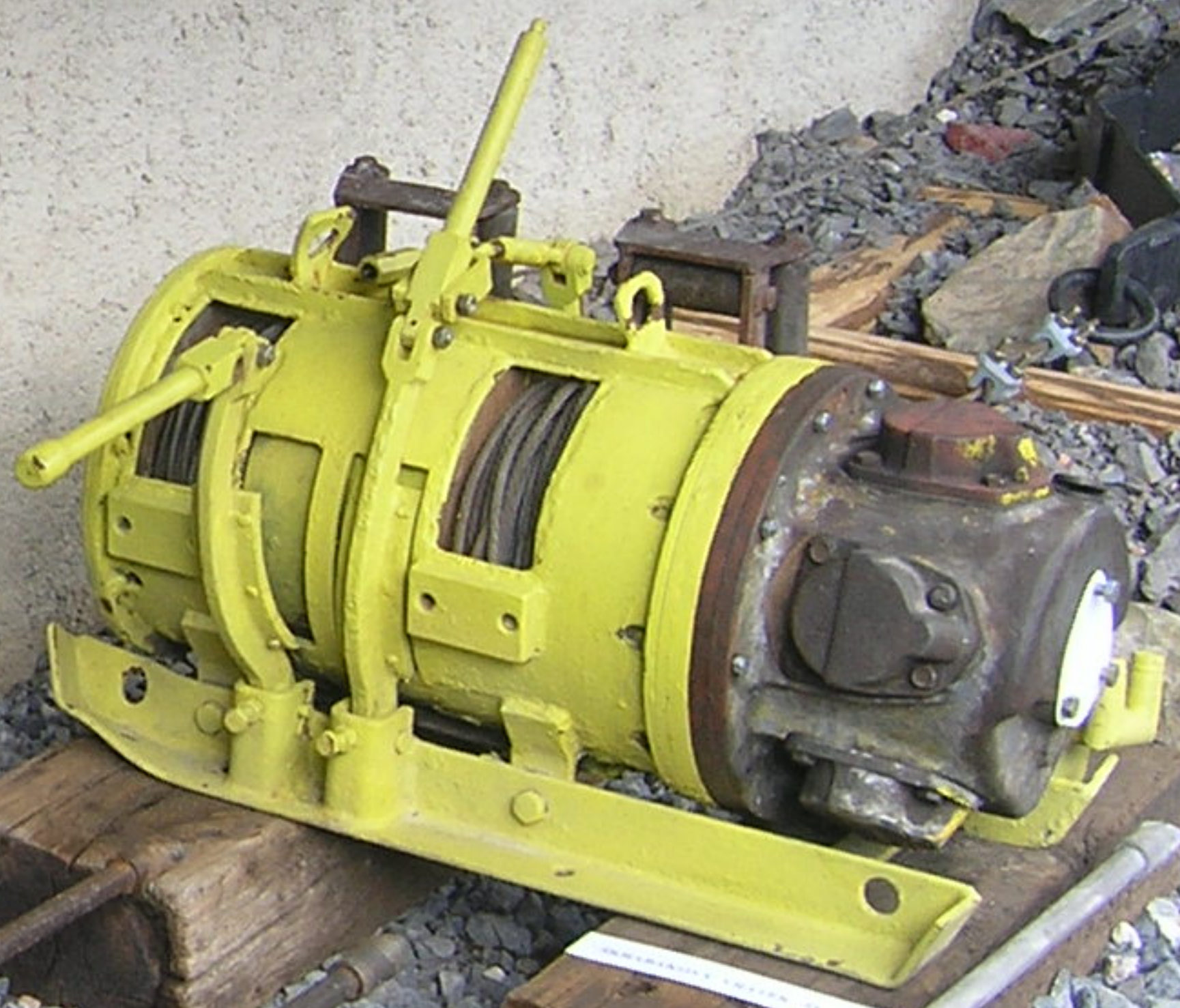
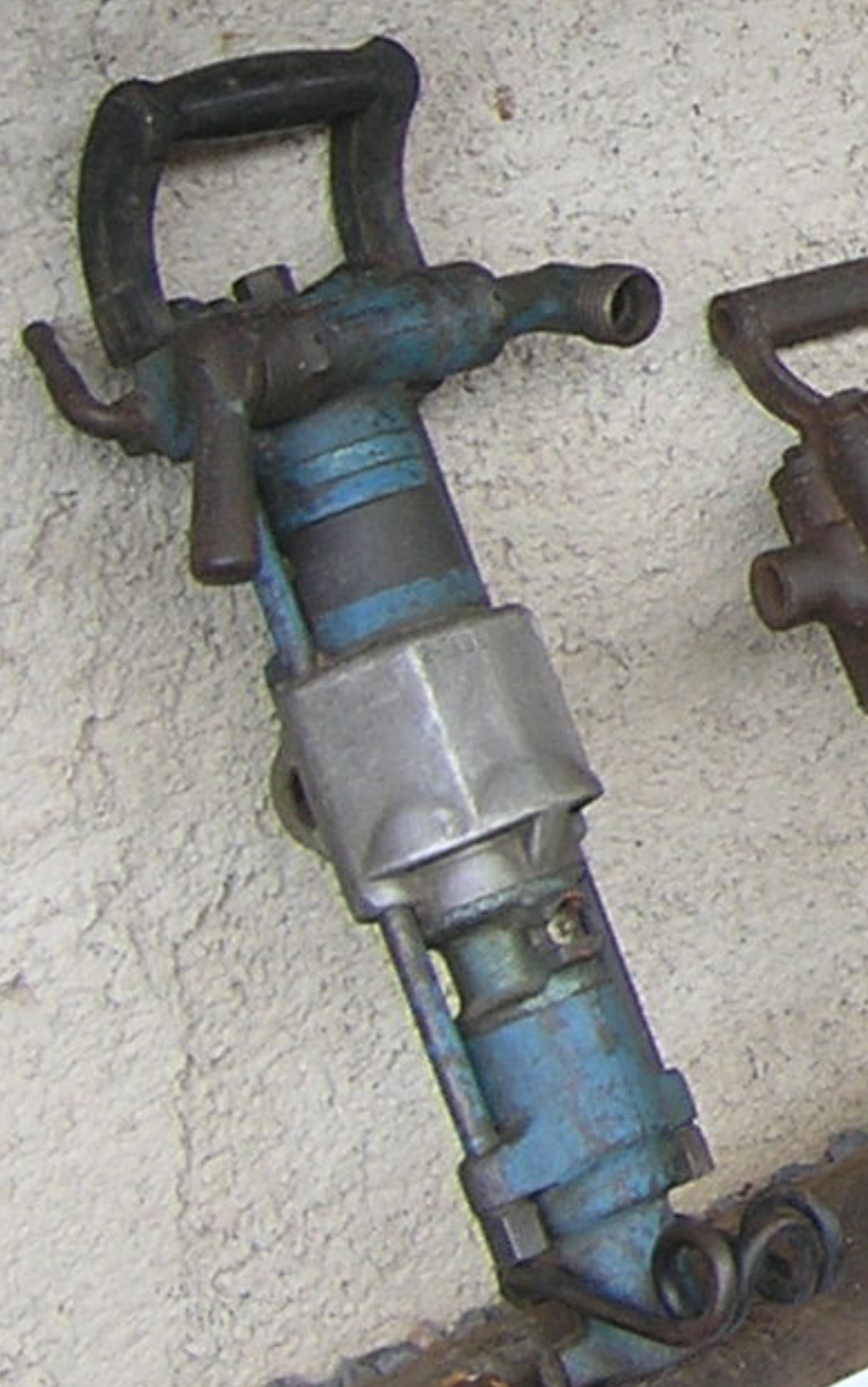
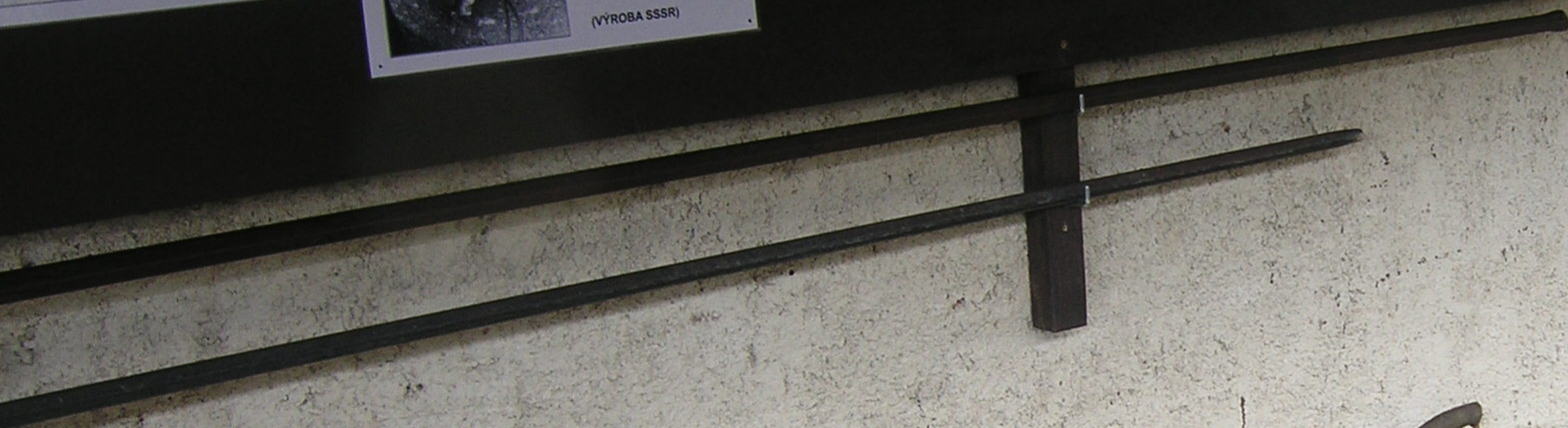
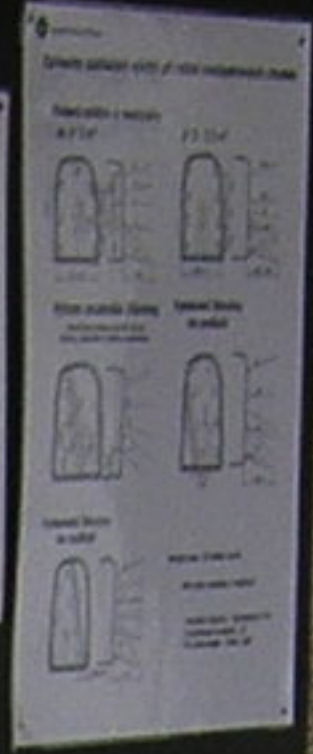
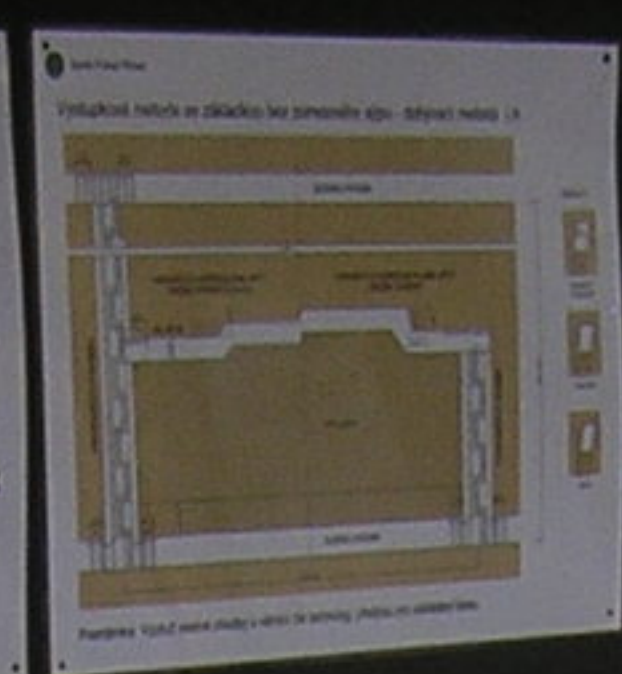

RAŽBA "ZUBEM"
HORIZONTÁLNÍMI VRTY
VRTACÍ KLADIVO VK 22
S PNEUMATICKOU
PODPĚROU PP-100
(VÝROBA PERMON KŘÍVOKLÁT)

RAŽBA PODVRTÁVKOU
VERTIKÁLNÍMI VRTY
PNEUMATICKÝ TELESKOP
PT 36
(VÝROBA SSSR)

OKLIZ RUBANINY
NA DOBŮVCE
ŠKRABÁKOVÝ VRATEK
SV-206

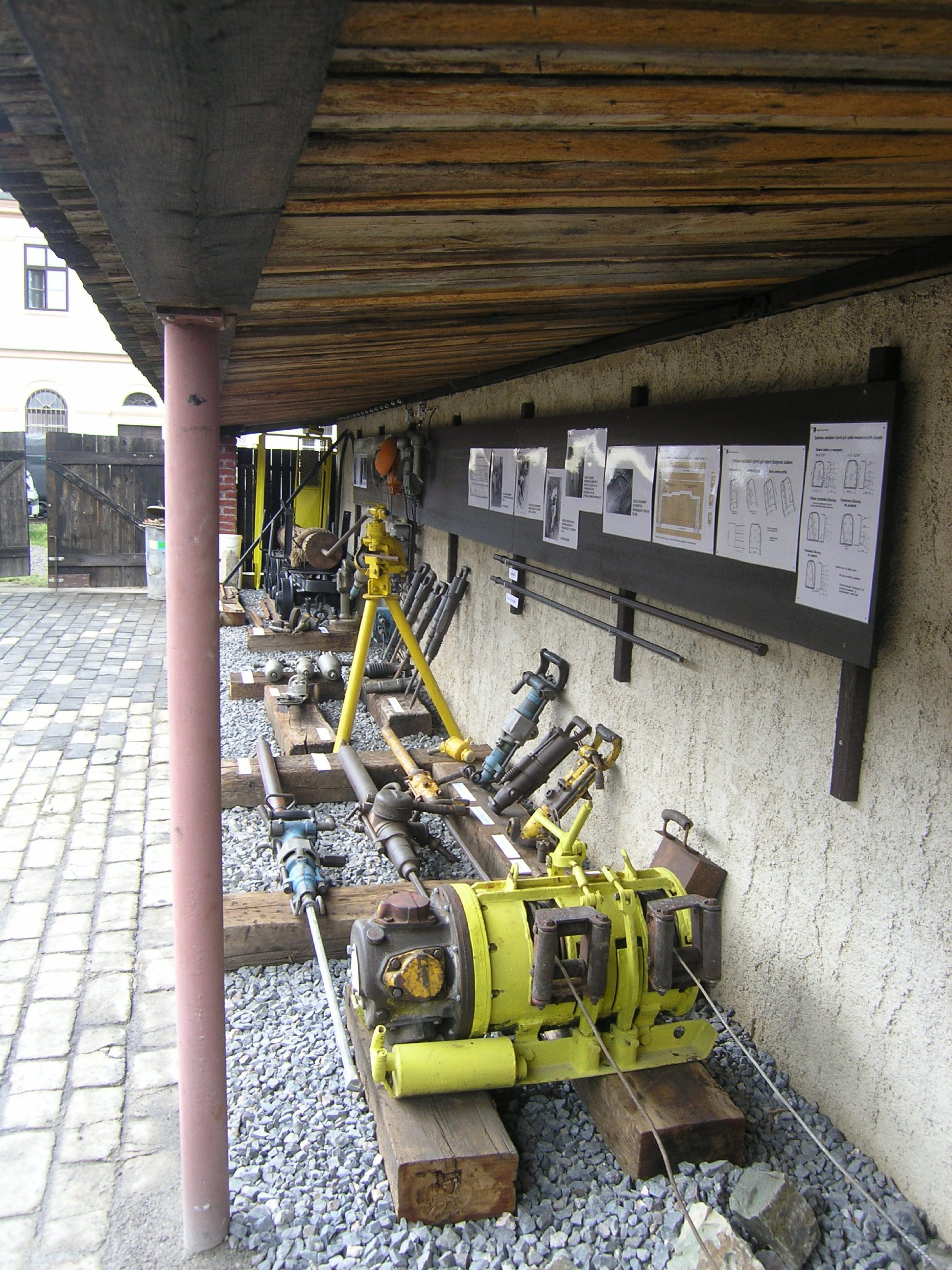

TRAVERTE BEZEMMERS

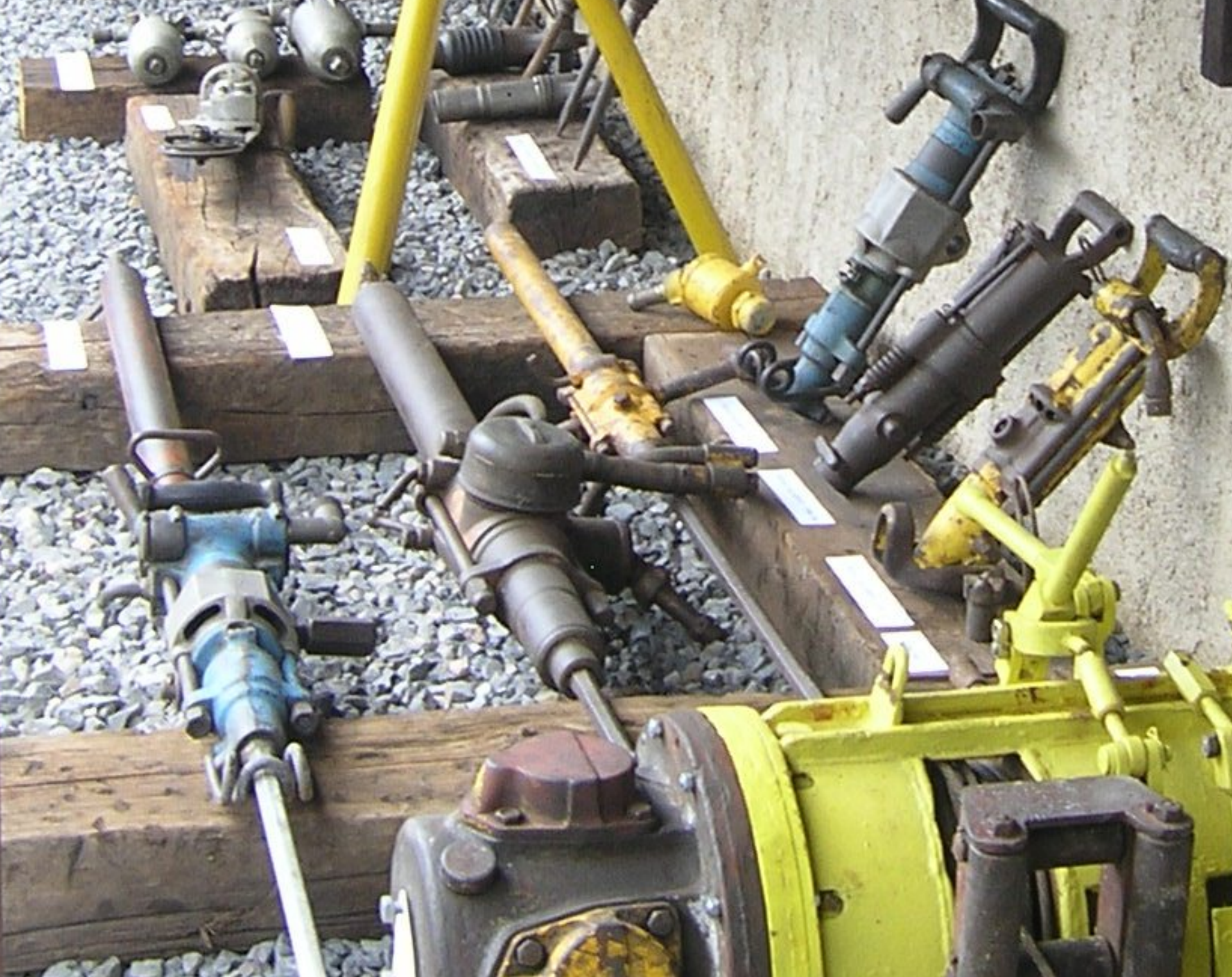
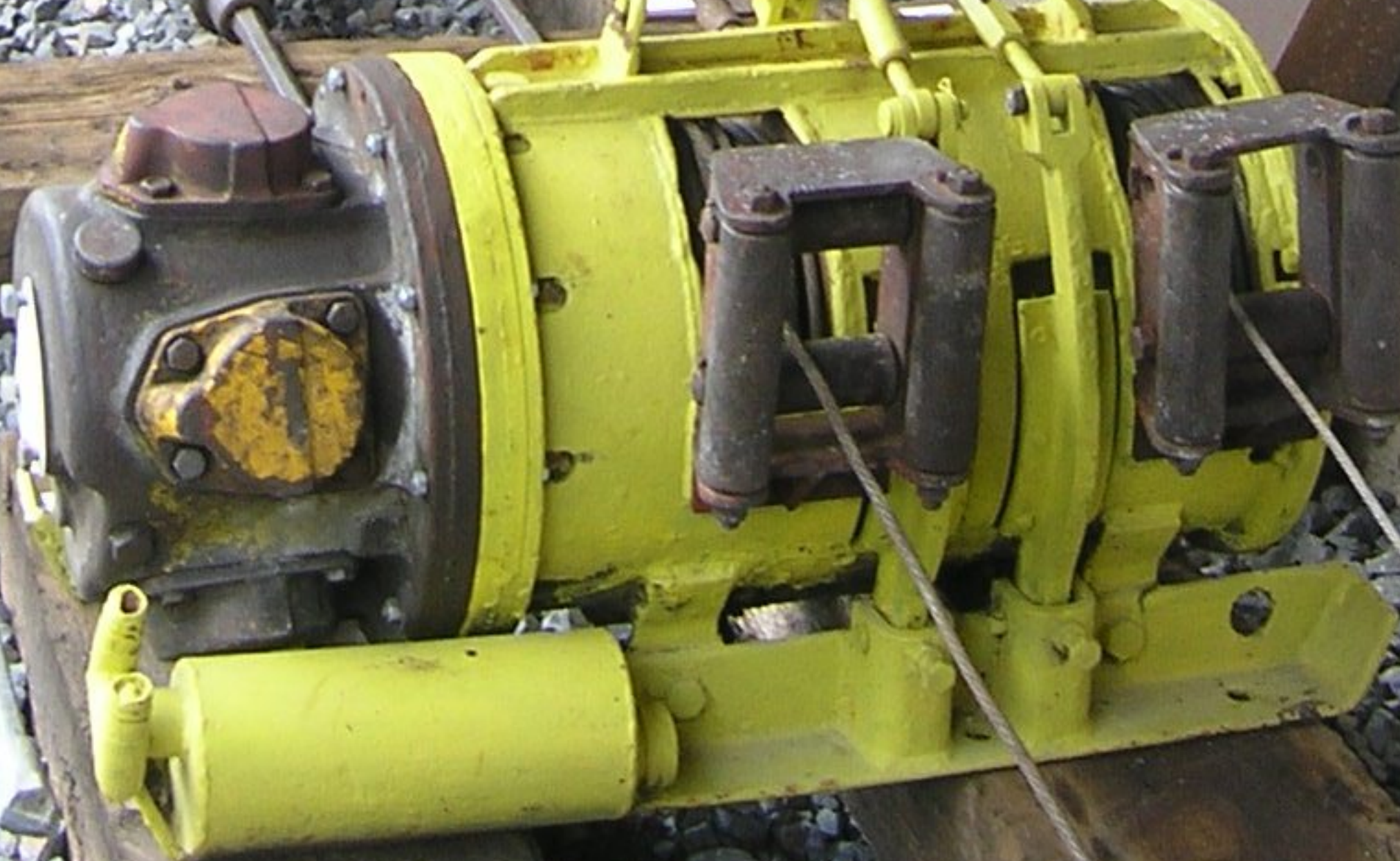
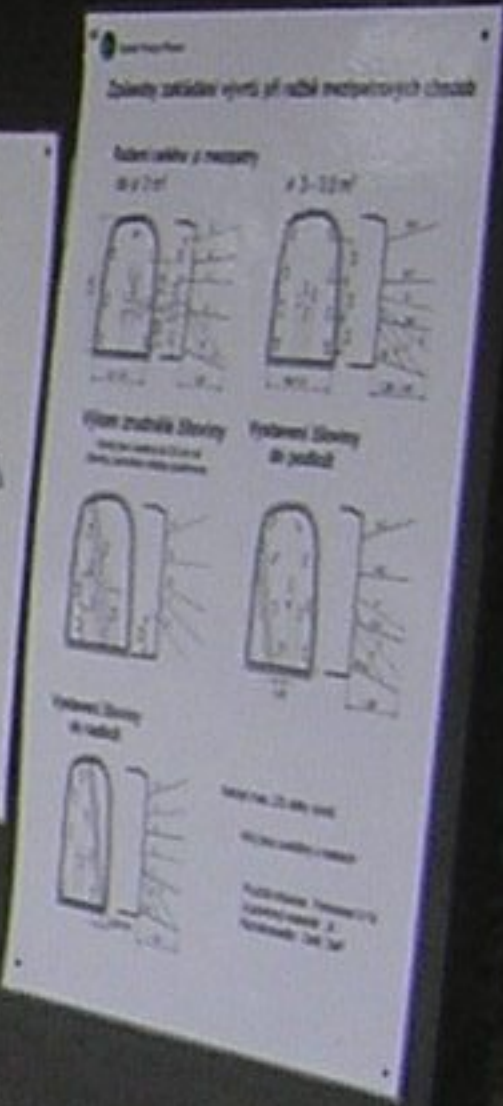
TRAVERTE BEZEMMERS

Hydraulic and pneumatic tools and machinery display. The panels contain technical drawings and descriptions of various components, including pumps, actuators, and valves. The text is in Czech and includes technical specifications and diagrams.

POSTER:
 1. PRÁCE S DŘEVEM
 2. PRÁCE S KAMNEM
 3. PRÁCE S ŽELEZEM
 4. PRÁCE S MATEŘI
 5. PRÁCE S
 6. PRÁCE S
 7. PRÁCE S

POSTER:
 1. PRÁCE S DŘEVEM
 2. PRÁCE S KAMNEM
 3. PRÁCE S ŽELEZEM
 4. PRÁCE S MATEŘI
 5. PRÁCE S
 6. PRÁCE S
 7. PRÁCE S

POSTER:
 NAKLADANÍ RUBANÝM
 LOPATOVÝM NAKLADACEM
 PŘÍL. 5
 (VÝROBA ŠŠR)

POSTER:
 NAKLADANÍ RUBANÝM
 LOPATOVÝM NAKLADACEM
 PŘÍL. 5
 (VÝROBA ŠŠR)

MONOBLOK

VRTACÍ TYČE (BORY)

ABIDKA DNE :
 ... ROLADA, H K, ZELI 45,-
 ... RUVECI RIZEK, 44,-
 ... DRAH, OBLIHA
 ... KLOBAS, OBLEB, HORICE 20,-
 ... KREK, OBLEB, HORICE 17,-
 ... KANA 10,-
 ... 10,-
 ... 15,-
 ... 7,-
 ... 9,-
 ... 7,-
 ... 5,-
 ... 18,-
 ... DOH TRACENA PA 10,-
 ... OBLEB, CIBULE, OCET.

TENTO OSEK JE V SOCIALISTICKÉ PÉČI
 KOLEKTIVNĚ ODMĚNOVÁNO
 SOUTĚŽNĚ POUZE BÝT

...
 ...
 ...
 ...

ZÁKAZ PRŮCHODU
 TĚŽ KLECEMI
 A ZÁTŮPNĚMI

ZÁKAZ
 ZAKLADNÍ
 TĚŽNĚ

Bar counter area featuring:

- Two 'West' cigarette packs on top of the bar.
- A row of beer taps.
- A shelf with various bottles and glasses.
- A green apron with the 'Samson' logo hanging from the bar.
- Small items and snacks hanging from the wooden pillars.

Black shelving unit filled with:

- Various bags of snacks and candies.
- A small framed picture of a person.

Tray containing:

- Condiments like ketchup and mustard.
- Small jars and containers.
- A 'Samson' logo on the tray.

Sambrius

Sambrius

Sambrius

ZAKAZ PRŮTOKU
VĚZ, KLEEMÍ
A ZÁTYNĚMI

L. BERY
LA PART PRISTE IN
LA PART PRISTE IN
LA PART PRISTE IN
LA PART PRISTE IN
LA PART PRISTE IN

Relax

Pilsner Urquell

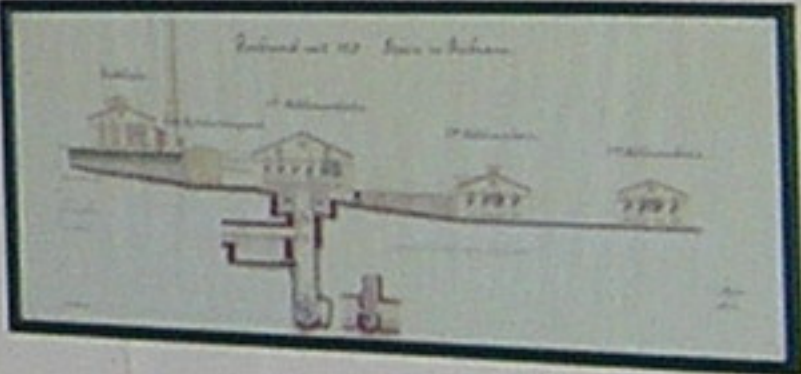
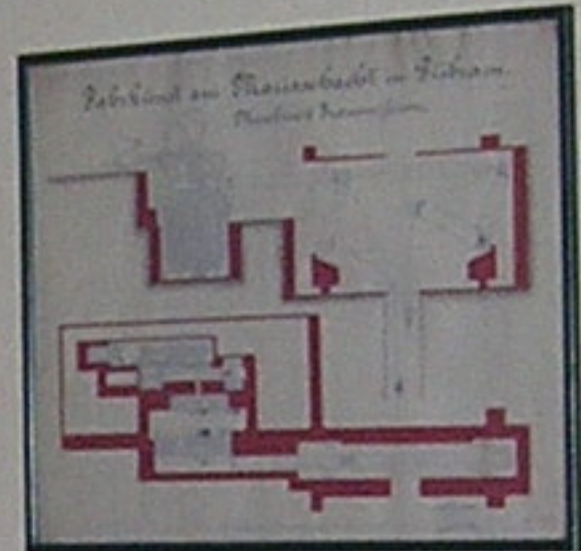
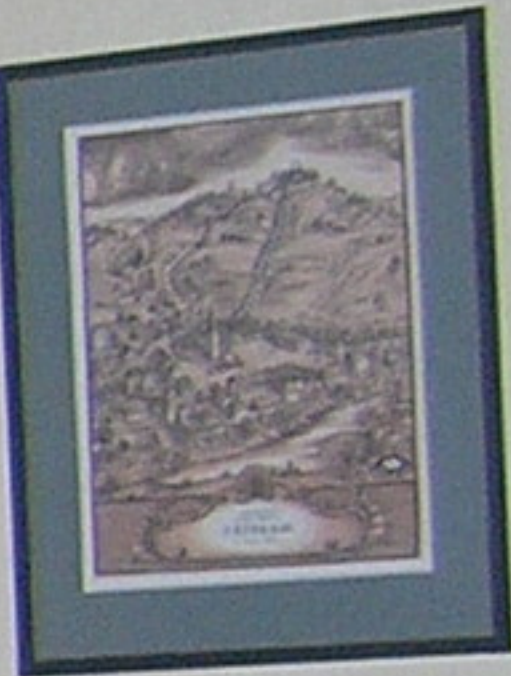
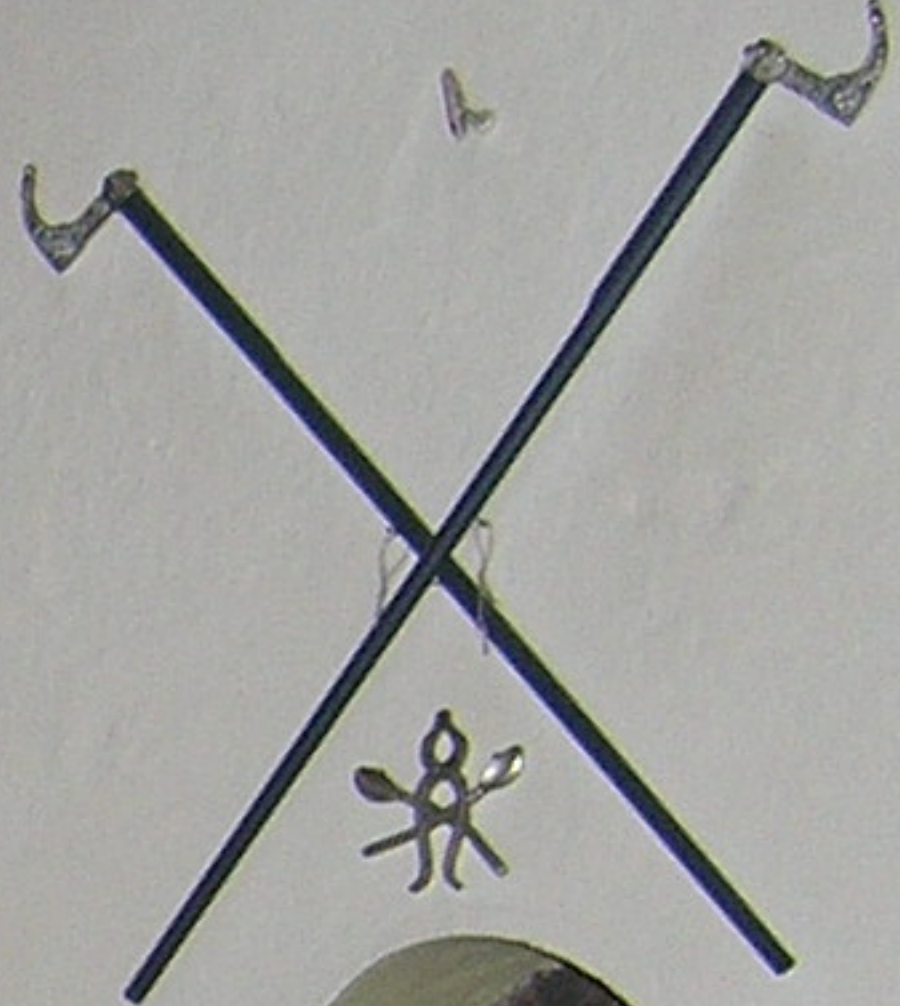
Gambrinus

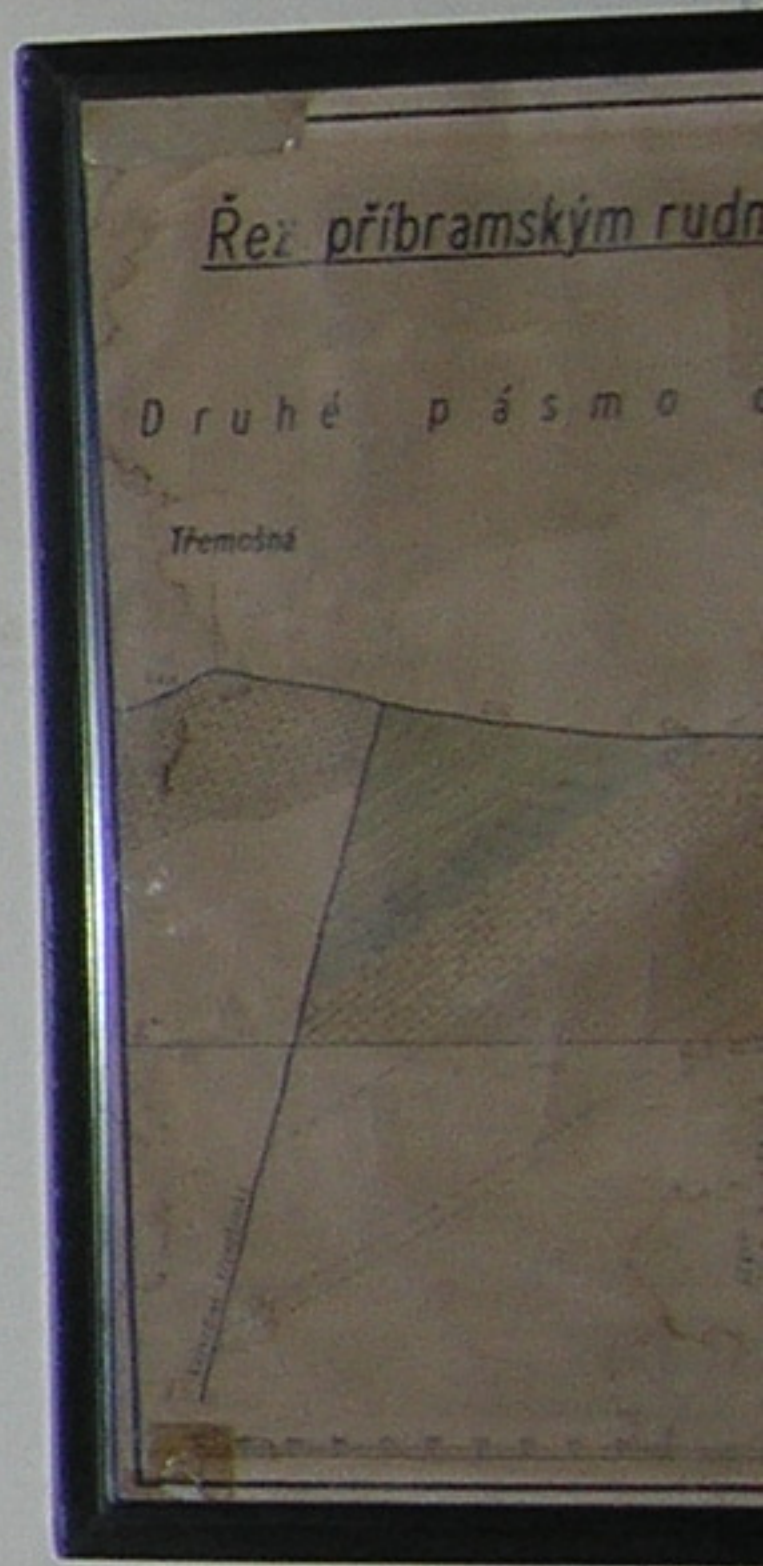
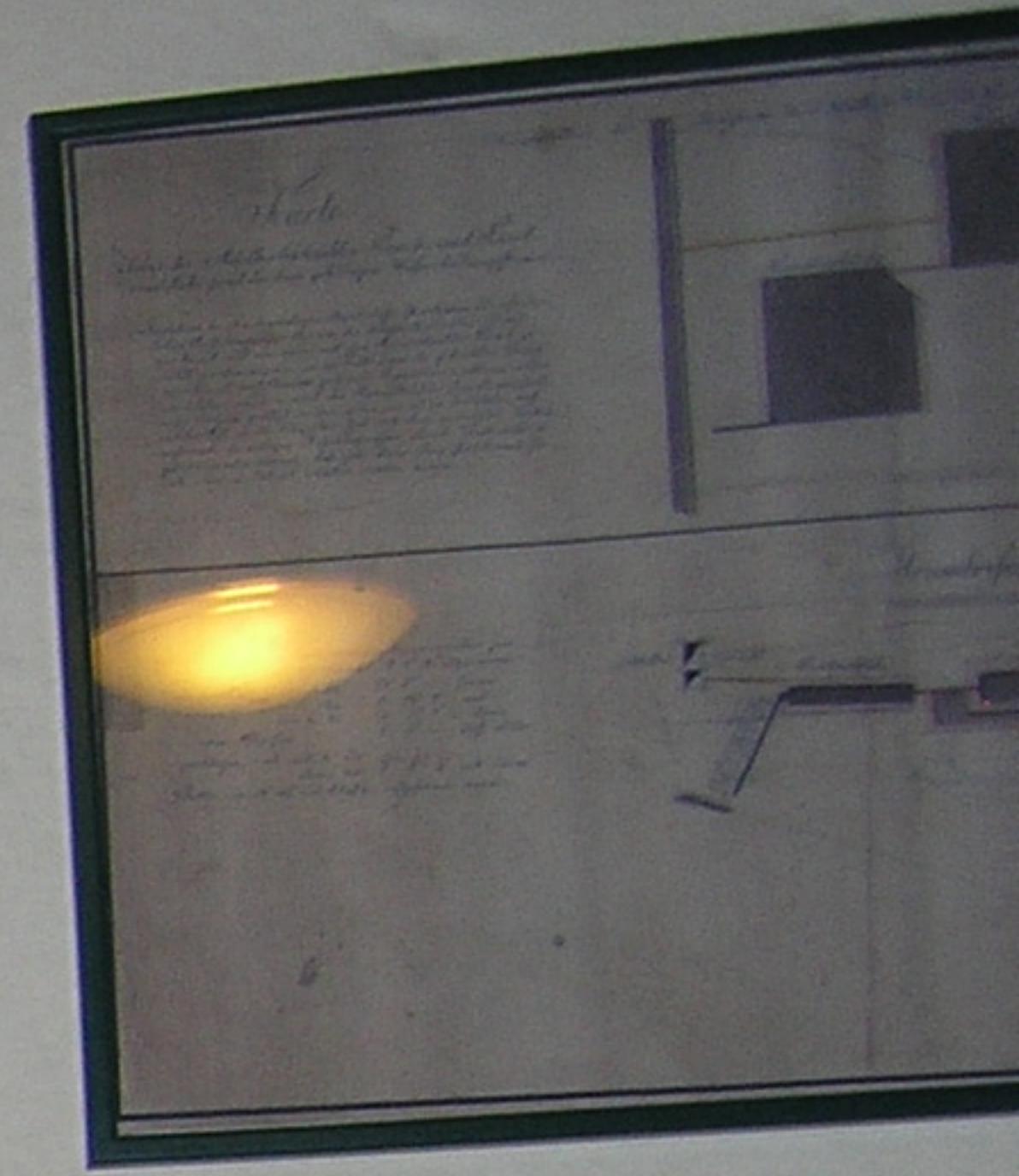
Gambrinus

VZDYCKY TADY KOTVILA
PRAVA CESKA FLOTILA

KLUBOVY PROSTOR
ZLATOU MEDAILI
ZLATOU MEDAILI
ZLATOU MEDAILI
ZLATOU MEDAILI
CD 4 00
KONĚ, PSÍ SPŘEŽENÍ
A NEURLE MANŽELKY
K OHRADĚ!

RV stav

KOU
ZAKA

ZÁKAZ VSTUPU
PODDOLOVÁNO

Restaurace Pídelny

